

והגמרא מפרשת מהו הלשון ב"פרוס":
אמר רבי אבהו: כל הן [היכא] דתנינן פרס,
 הכוונה היא **פלגא**.

ולפיכך האמור במשנתנו "פרוס הפסח"
 הכוונה היא **פלגא דל' יום קודם למועד,**
 שמהזמן שהוא שלושים יום קודם למועד
 דורשין בהלכותיו של המועד.⁽⁴⁶⁾

וכשעוברים מחצית מאותם ל' יום, הוא זמן
 פרוס הפסח. ואז תורמים את הלשכה.

שנינו במשנה: **והן [אותם זמנים שבהם**
תורמים את הלשכה], הן זמני ה"גרנות" של
מעשר בהמה.

ומפרשת הגמרא מדוע דוקא אותם זמנים
 נקבעו למעשר בהמה:

אמר רבי יוחנן: מפני שהן פרקי לידה.
 שבזמנים הללו הבהמות יולדות. שיש
 בהמות שמבכירות לילד קודם הפסח, ויש
 בהמות שמאחרות עד בין פסח לעצרת. ויש
 שאינן יולדות עד בין עצרת לחג.

ולפיכך קבעו שלושה זמנים למעשר, כנגד
 שלושה זמני לידה, קודם לפסח, קודם
 לעצרת, וקודם החג.

רבי אחא ורבי תנחום בר חייה בשם רבי
יהושע בן לוי פירשו הטעם שקבעו לעשר
קודם הרגלים: כדי שתהיה הבהמה מצויה
לעולי רגלים.⁽⁴⁷⁾

כי היות שאין זמן שחייבים לעשר בו את
 הבהמות, עד פרוס הרגלים, לפיכך משהים
 האנשים בהמותיהם, ואינם מוכרים או
 שוחטים אותן עד אותו הזמן, כדי לא
 לשחטם ולמכרם קודם המעשר.

[ואף על פי שיותר למכור קודם זמנים הללו
 אף שעוד לא עישר בהמותיו, מכל מקום
 ניחא ליה לאיניש שיעשה מצוה בממונו,
 ואחר כך ימכור].

וכשתקנו את זמני הגרנות, שמאותם זמנים
 ואילך אי אפשר לאכול בשר בהמה מבלי
 לעשר מעשר בהמה, נמצא, שרק סמוך לרגל
 ישחטו בהמותיהם, ויהיו בהמות מצויות
 לעולי רגלים, בין לאכילה ובין לקרבנות.

וכן הוכיח היד אפרים מהירושלמי כאן, אולם
 הבית יוסף כתב דרך בפסח בעינין לדרוש
 בהלכותיו שלושים יום קודם לפסח משום שיש
 בו הלכות רבות, אבל בשאר יום טוב די באיזה
 ימים קודם.

47. כן פירשו מפרשי הירושלמי, וכן נראה
 מלשון הירושלמי. אולם בגמרא בבלי בכורות נו
 ב מבואר ששני התירוצים לא נחלקו. אלא שני
 נדונים הם, ובתחילה דנה הגמרא מדוע נקבעו
 שלושה זמנים למעשר. וקאמרה הגמרא דהם
 כנגד שלושה פרקי לידה. ושוב פירשה הגמרא

שבת. כדאמר רבי יוחנן גבי קרבן פסח [שבת
 קמח ב].

ובתוספות [בכורות שם ד"ה ואי] דחו פירוש
 זה, עיין שם. ותירצו דאין איסור הקדש במעשר
 בהמה, דדוקא כשמקדיש בפיו אסור להקדיש
 בשבת. אך הכא חל ההקדש מאליו על הבהמה
 שיצאה עשירית, ואפילו אם לא קרא לו עשירי.

46. המשנה ברורה בשער הציון סימן תר"ט
 סק"ב הביא מרש"י ותוספות והרוקח ועוד, דדין
 "דורשין קודם הפסח שלושים יום" נאמר גם
 בשאר ימים טובים.